

Components of emotional intelligence in the lifestyle of martyr Haj Qasim Soleimani

Reza Tohand¹ | Mehrangiz Alinejad² | Morad Yari Dehnavi³

DOR: 20.1001.1.22516972.1404.33.66.2.2

Abstract

The purpose of the present research is to analyze the individual and social aspects of the concept of politeness in the Quran and its educational functions. This research was conducted with a qualitative approach, using the library data collection method, inductive qualitative content analysis method, and using a three-stage coding system for data analysis. The findings show that politeness is generally mentioned in the Qur'an and can be explained by the centrality of man's relationship with God. These politeness behaviors include: the courtesy of thanking God, the courtesy of obeying divine commands, the courtesy of attending holy places and places of worship, and observing the courtesy of a certain time. Social politeness behaviors in the Qur'an also briefly include: a. Politeness towards divine saints, b. Courtesy towards parents such as thanking and praying for them, giving to them, obeying and getting permission to enter the parents' house c. Etiquette in society, such as hospitality etiquette, hospitality etiquette, conversation etiquette, etiquette in interaction with neighbors, and etiquette of a student in interaction with a teacher. According to examples and applications of politeness in the Holy Quran, the educational functions of politeness are also a. modeling b. Enhancing the relationship between man and God C. Enhancing the feeling of self-worth d. Promotion of personal identity e. Promotion of family relationships and. Promotion of social identity and Promotion of human social interactions.

Keywords: Holy Quran, Politeness, Individual Politeness, Social Politeness, Education.

1. Master's student, Department of Educational Sciences, Curriculum Planning, Faculty of Literature and Humanities, Shahid Bahonar University of Kerman, Kerman, Iran.

2. Corresponding Author: Associate Professor, Department of Educational Sciences, Faculty of Literature and Humanities, Shahid Bahonar University of Kerman, Kerman, Iran. malinejad@uk.ac.ir.r

3. Associate Professor, Department of Educational Sciences, Faculty of Literature and Humanities, Shahid Bahonar University of Kerman, Kerman, Iran.

Cite this Paper: tohand, R., Alinejad, M., & Yari Dehnavi, M. (2025). An Investigative Analysis of the Islamic Education Pattern in the School of Martyr Hajj Qasem Soleimani Based on Emotional Intelligence Components. Research in Islamic Education Issues, 33(66). 41-65

Publisher: Imam Hussein University

This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0).

 Authors

عناصر الذكاء العاطفي في أسلوب حياة الشهيد الحاج قاسم سليمانى

رضا توهند^١ | مهرا نجييز على نجاد^٢ | علي رضا دامغانى^٣

DOR: 20.1001.1.22516972.1404.33.66.2.2

٦٦

الملخص

التربية هي خلق منصة لازدهار المواهب الكامنة لدى الإنسان، لينمو ويتطور من أجل تحقيق الأهداف المنشودة، بحيث مع تطور الرؤية والمواقف والأفعال، ينطلق الإنسان نحو الأهداف المحددة. التربية الإسلامية هي تربية مرغوبة تغطي من أصغر قضايا الحياة إلى أكبرها وتغطي شخصية الإنسان كلها، التربية الإسلامية تعنى التخلق بالأخلاق الإلهية. وهذا النوع من التربية، إلى جانب تقديم الأبطال الوطنيين والدينيين كأسوة اجتماعية، يجب أن يشرح كيفية تقديم شخصيتهم وأساليبهم كأسوة. التربية الإسلامية تسفر عن ازدياد قدرة الفرد على التحكم فى مشاعره وانفعالاته الداخلية والانفعالات الداخلية للآخرين، كما أنها فعالة فى تنمية الذكاء العاطفى. يلعب الذكاء العاطفى للإنسان باعتباره عاملاً مهماً دوراً كبيراً فى تحديد قدرته ونجاحه فى الحياة ويؤثر بشكل مباشر على صحته النفسية. يهدف هذا البحث إلى التعرف على أمثلة لعناصر الذكاء العاطفى فى مدرسة الشهيد الحاج قاسم سليمانى. من حيث طريقة جمع البيانات وخطوة البحث، يعتبر هذا البحث بحثاً نوعياً مع خطوة تحليل المحتوى، لأن البيانات النوعية لهذا البحث هي من الكتب (٢٠ كتاباً) والخطب والتقارير (٤٥ نموذجاً) والمقالات (٣٠ مقالاً) المتعلقة باللواء الحاج قاسم سليمانى. تظهر نتائج البحث أنه من بين مكونات الذكاء العاطفى، كانت هذه النماذج بارزة فى حياة اللواء سليمانى حسب الترتيب: الذكاء الشخصى، والقدرة على التكيف، والنفسية الداخلية، والأخلاق العامة، والإدارة وعرضنا بعض هذه الأمثلة فى نص المقال لكى يكون أسوة فى الحياة الشخصية والمهنية لأفراد المجتمع.

الكلمات الرئيسية: التربية والتعليم؛ التربية الإسلامية؛ مدرسة الشهيد الحاج قاسم سليمانى؛ الذكاء العاطفى.

السنة ٣٣

ربيع ١٤٠٤

صص: ٦٥ - ٤١

تاريخ الاستلام: ١٤٤٥ / ١ / ٢٨
تاريخ المراجعة: ١٤٤٥ / ١٠ / ٢٩
تاريخ القبول: ١٤٤٦ / ١٢ / ٤
تاريخ النشر: ١٤٤٧ / ١ / ٢٧

ISSN: 2251-6972
E- ISSN: 2645-5196

١. درجة الماجستير، تخطيط المناهج، كلية الآداب والعلوم الإنسانية، جامعة الشهيد باهنر كرمان، كرمان، إيران.

٢. المؤلف المراسل: أستاذ مشارك، قسم العلوم التربوية، كلية الآداب والعلوم الإنسانية، جامعة الشهيد باهنر فى كرمان، كرمان، إيران.
malinejad@uk.ac.ir

٣. درجة الماجستير، أدب الاستدامة، كلية الآداب والعلوم الإنسانية، جامعة الشهيد باهنر فى كرمان، كرمان، إيران.

© المؤلفون

الناشر: جامعة الامام الحسين (ع)

المؤلفون هذه المقالة متاحة لك بموجب رخصة المشاع الإبداعي (CC BY).

دانشگاه جامع امام حسین (ع)

۶۶

I

سال سی سوم
بهار ۱۴۰۴
صص: ۶۵-۴۱

I

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۵/۲۴
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۲/۱۹
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۳/۱۱
تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۵/۰۱

شاپا چاپی: ۶۹۷۲-۲۲۵۱
الکترونیکی: ۵۱۹۶-۲۶۴۵

نشریه علمی پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی

مؤلفه‌های هوش هیجانی در سبک زندگی شهید حاج قاسم سلیمانی

رضا توهند^۱ | مهرانگیز علی نژاد^۲ | مرادیاری دهنوی^۳

DOR: 20.1001.1.22516972.1404.33.66.2.2

چکیده

هدف پژوهش، واکاوی ابعاد فردی و اجتماعی مفهوم ادب در قرآن و کارکردهای تربیتی آن است. این پژوهش با رویکرد کیفی و با به‌کارگیری روش گردآوری داده‌های کتابخانه‌ای و از روش تحلیل محتوای کیفی استقرایی و بهره‌گیری از نظام کدگذاری سه مرحله‌ای برای تحلیل داده‌ها استفاده شد. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که در قرآن به صورت کلی به آداب اشاره شده‌است، ادب فردی در قرآن که ریشه در فطرت وی داشته، با محوریت ارتباط انسان با خداوند قابل تبیین است. این آداب عبارتند از: ادب تشکر از خدا، ادب اطاعت خدا، ادب حضور در مکان‌های مقدس و رعایت ادب نسبت به زمان خاص. آداب اجتماعی در قرآن نیز عبارتند از: الف. ادب نسبت به اولیاء الهی، ب. ادب نسبت به والدین، اتفاق به آنان، اطاعت و کسب اجازه برای ورود به منزل والدین ج. ادب در جامعه مانند ادب مهمانی و میزبانی، ادب گفت‌وگو، ادب در تعامل با همسایه و استاد. با توجه به مصادیق و موارد کاربرد ادب در قرآن کریم، کارکردهای تربیتی ادب نیز عبارتند از الف. الگوپردازی ب. ارتقاء رابطه انسان با خدا ج. ارتقاء احساس ارزشمندی د. ارتقاء هویت شخصی ه. ارتقاء روابط خانوادگی و. ارتقاء هویت اجتماعی و ی. ارتقاء تعاملات اجتماعی انسان. شناسایی عوامل و مؤلفه‌های زمینه‌ساز ادب فردی و اجتماعی در برنامه درسی حوزه تربیت و یادگیری فرهنگ و هنر، حوزه تربیت و یادگیری علوم انسانی و مطالعات اجتماعی و به طور ویژه در حوزه تربیت و یادگیری آداب و مهارت‌های زندگی و بنیان خانواده در دوره‌های مختلف تحصیلی از پیشنهادات پژوهش است.

کلیدواژه‌ها: قرآن کریم؛ ادب؛ ادب فردی؛ ادب اجتماعی؛ تربیت

۱. کارشناسی ارشد، برنامه‌ریزی درسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید باهنر کرمان، کرمان، ایران.

۲. نویسنده مسئول: دانشیار، گروه علوم تربیتی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید باهنر کرمان، کرمان، ایران.
malinejad@uk.ac.ir

۳. دانشیار، گروه علوم تربیتی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید باهنر کرمان، کرمان، ایران.

استناد: توهند، رضا، علی نژاد، مهرانگیز، & یاری دهنوی، مراد. (۱۴۰۴). واکاوی الگوی تربیت اسلامی مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی براساس مؤلفه‌های هوش هیجانی. پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی. ۳۳(۶۶)، ۴۱-۶۵.
DOR: 20.1001.1.22516972.1404.33.66.2.2

© نویسنده‌گان

ناشر: دانشگاه جامع امام حسین (ع)

این مقاله تحت لایسنس آفرینندگی مردمی (Creative Commons License- CC BY) در دسترس شما قرار گرفته است.

مقدمه

جایگاه تعلیم و تربیت در میان عوامل موثر بر تربیت فردی و اجتماعی مردم یک جامعه بر هیچ کس پوشیده نیست به گونه‌ای که دیویی تعلیم و تربیت را خود زندگی می‌داند نه مقدمه‌ای برای زندگی (خدیوی و همکاران، ۱۴۰۱: ۲۰۱). از این رو تعلیم و تربیت دارای یک معنای جامع است و همه این موارد را در راستای تحقق اهداف از پیش تعیین شده، دربر می‌گیرد (کاردان، ۱۳۸۷)، به نقل از رئیسی‌وانانی و اسلامی‌تنها، ۱۴۰۲: ۵۶).

دین مبین اسلام، دینی است که همواره با دیدی جامع و منسجم، تمام ابعاد را تحت نظر قرار داده و برای پرورش مطلوب و متعالی انسان‌ها برنامه دارد (احمدی، ۱۳۸۴: ۳۷) لذا در تربیت اسلامی و فرهنگ قرآنی به کرات از الگو به «اسوه» یا «قدوه» یاد می‌شود (احزاب ۲۱؛ ممتحنه ۴ و ۶). «اسوه»، «قدوه»، «الگو» به معنی طرح، مدل، نمونه آمده و غالباً ناظر به الگوهای انسانی است و درباره تربیت و تقویت ابعاد اخلاقی، رفتاری و شناختی انسان و مسائل آموزشی و یادگیری کاربرد دارد. در تحلیل اثرپذیری انسان از الگو می‌توان گفت انسان به دلیل کمال‌خواهی، هدف‌ها و آرزوهایی که در سر می‌پروراند و وقتی با الگویی روبرو می‌شود و کمال مطلوب خویش را در او می‌یابد، از نظر عاطفی نوعی قربت و هماهنگی بین خود و آن الگو می‌بیند. از سوی دیگر احساس نیاز به کمال موجود در الگو سراسر وجود الگوپذیر را فرا می‌گیرد و این دو عامل سبب می‌شوند الگوپذیر به دنبال الگو برود (قائمی مقدم، ۱۳۸۹، به نقل از سعیدی رضوانی و همکاران، ۱۴۰۰: ۲۳۴). لذا در بسیاری از کتب اخلاقی و تربیتی بخشی به بحث «الگوپذیری» اختصاص یافته است. ملا احمد نراقی روش الگوپذیری را از نافذترین روش‌های تربیتی می‌داند و معتقد است که کودکان ابتدا از والدین و سپس دوستان و شخصیت‌های اجتماعی-فرهنگی الگو می‌گیرند (نراقی، ۱۳۸۸، به نقل از ژیان و رفعت، ۱۳۹۹: ۶۳).

تاریخ تمدن بشر بیانگر این واقعیت است که برخی انسان‌ها با نقش آفرینی ویژه، تاریخ‌ساز و باعث شکل‌گیری نقاط عطف تمدنی شده‌اند. شهید حاج قاسم سلیمانی از جمله این گروه انسان‌های راهبردی است که مکتب جدیدی در عرصه بین‌المللی پی‌ریزی کرده است که باید سعی شود، ایشان به عنوان یک الگوی اجتماعی پایدار به جامعه معرفی شوند. هم‌چنین، لازم است

که نظام تعلیم و تربیت در کنار معرفی قهرمانان ملی و دینی به عنوان الگو اجتماعی، چگونگی الگو پذیری خردمندانه از منش و روش آن‌ها را نیز تبیین کنند.

نتایج پژوهش‌ها از سویی بیانگر این امر است که تربیت دینی و میزان اعتقادات مذهبی بر هوش هیجانی افراد تاثیر مثبت دارد. به طوری که رشد و تقویت اعتقادات مذهبی، باعث افزایش توان کنترل احساسات و هیجانات درونی خود و دیگران و به عبارتی، بهبود سطح هوش هیجانی جامعه می‌گردد (شریفی درآمدی، ۱۳۸۶: ۱۰).

در سال ۱۹۹۱، بار-آن مدلی چند عاملی را برای هوش هیجانی تدوین نمود. از دیدگاه بار-آن (۱۹۹۷)، هوش هیجانی به عنوان "مجموعه‌ای از توانایی‌ها، مهارت‌های غیرشناختی تعریف می‌شود که توانایی فرد را در مقابله با نیازها و فشارهای محیطی تحت تأثیر قرار می‌دهد". صفات هیجانی در این نوع هوش، رکن اساسی است که آن را از هوش شناختی متمایز می‌سازد. هوش هیجانی فرد، به عنوان یک عامل مهم، در تعیین توانایی و موفقیت در زندگی نقش بسزایی ایفا می‌کند و به طور مستقیم بر سلامت روانی او تأثیر می‌گذارد (جعفری و همکاران، ۱۳۹۵: ۱۷۲). مایر و همکاران (۲۰۱۵) معتقدند که هوش هیجانی همچنین با سایر عوامل مهمی که در توانایی فرد برای موفقیت در مقابله با اقتضائات محیطی نقش دارند، مانند شرایط و پیش‌آمادگی‌های زیستی طبیعی، استعداد عقلی شناختی و واقعیت‌ها و محدودیت‌های در حال تغییر محیط، ترکیب می‌شود (جیسی و همکاران، ۱۳۹۹: ۵۱) و بر فعالیت‌های مختلف انسانی مانند رهبری، مدیریت، توسعه حرفه‌ای، خانواده و زندگی زناشویی، ازدواج، تحصیل، روابط اجتماعی، سلامت جسمانی و رفاه روانی تأثیر می‌گذارد (جعفری و همکاران، ۱۳۹۴). ساینی و آهاناساها (۲۰۲۳) معتقدند که افرادی که از هوش هیجانی بالاتری برخوردارند در مدیریت سختی‌ها و فشارها، ارتباط‌گیری و انگیزه‌دهی موفقترند. بار-آن (۲۰۰۵) مفهوم هوش هیجانی را در پنج مؤلفه مهارت درون‌فردی، مهارت بین‌فردی، مدیریت تنیده، سازگاری و خلق عمومی می‌داند.

هر چه الگو و اسوه به زمان زندگی افراد نزدیک‌تر باشد درک و تقلیدپذیری بیشتری را برای متریبان به همراه دارد از طرفی اطلاعات و یافته‌های ما از گفتار و رفتار الگوهای معاصر بیشتر است

و کمک بیشتری برای شناخت الگو می‌کند و قاعدتاً کیفیت و کمیت تقلید و تعمیم‌پذیری در افکار و اعمال بیشتر خواهد بود. علاوه بر این، محبوبیتی که سردار سلیمانی به دلیل خدمات مخلصانه و مجاهدانه‌اش داشت، مورد تایید و تصدیق بخش زیادی از افراد جامعه می‌باشد و این زمینه و بستر بهتری برای الگوپذیری از مکتب او فراهم می‌آورد و نهایتاً حرکت در مسیر مکتب حاج قاسم برای نسل‌های جدید آسان‌تر و دقیق‌تر می‌شود و از آنجا که هوش هیجانی به عنوان یک عامل مهم، در تعیین توانایی و موفقیت در زندگی افراد نقش بسزایی دارد و به طور مستقیم بر سلامت روانی آنها تأثیر می‌گذارد، لذا در این پژوهش سعی شد، طبق مستندات و خاطرات موجود از سردار سلیمانی، به شناسایی مؤلفه‌های هوش هیجانی در رفتار و منش این شهید پرداخته و بطور خاص، مصادیقی از مؤلفه‌های «درون‌فردی»، «بین‌فردی» «مدیریت تنیدگی» «سازگاری» و «خلق عمومی» شناسایی و جهت سرمشق قرار گرفتن در زندگی شخصی و شغلی افراد جامعه، ارائه شود.

مبانی نظری

تعلیم و تربیت رکن اساسی حیات بشری است و در تحقق و ارتقا حیات فردی، اجتماعی و سازمانی افراد، نقشی بی‌بدیل دارد (نصرت‌پناه و همکاران، ۱۳۹۶: ۳۲). تربیت فرآیندی است که مریان از طریق آن می‌کوشند تحولاتی در ذهن و ضمیر فراگیران به وجود آورند (باقری، ۱۳۸۶: ۸۸) و فرآیندی منحصر به انسان، هدفدار و از سوی بزرگسال و بالغ بر دیگری می‌باشد (شکوهی، ۱۳۹۱: ۲۴).

در سند تحول بنیادین تربیت فرآیندی تعالی‌جویانه، تعاملی، تدریجی، یکپارچه و مبتنی بر نظام معیار اسلامی تشریح شده است که به منظور هدایت افراد جامعه به سوی آمادگی برای تحقق آگاهانه و اختیاری مراتب حیات طیبه در همه ابعاد، زمینه‌های مناسب تکوین و تعالی پیوسته هویت ایشان را در راستای شکل‌گیری و پیشرفت جامعه صالح فراهم می‌آورد (حاجی بابایی و مخبردزفولی، ۱۳۹۰: ۶).

تربیت دینی، تربیتی هدفمند، منسجم و جامع است که بستری برای پرورش چند بعدی افراد را فراهم می‌آورد. تربیت دینی استفاده از معارف الهی برای پرورش ابعاد مختلف وجودی

انسان‌هاست که در تشکیل شخصیت انسان، رفع نیازهای مختلف او، ایجاد بستر رشد و تکامل همه جنبه انسان نقشی بی‌بدیل دارد (صمدی، ۱۴۰۱: ۲۲۷). بنابراین، تربیت دینی رشد و پرورش ابعاد مختلف شخصیتی انسان را به دنبال دارد که با رعایت معیارها و اصول الهی قابل انجام است و به همین دلیل، هر نوع تحولی که با این اصول در تناقض باشد، به عنوان تربیت دینی محسوب نمی‌شود (علوی، ۱۳۸۸: ۶۳). گسترده‌گی و وسعتی که از تربیت دینی حاصل می‌شود رشد و شکوفایی سایر حوزه‌های تربیتی را به همراه دارد. براین اساس، تربیت دینی همچنان که در جایگاه بالاتری قرار داد با سایر حوزه‌های تربیتی یک ارتباطی طولی دارد و رسیدن به تربیت دینی مطلوب، رشد و شکوفایی سایر حوزه‌های تربیتی را هم به دنبال دارد. دین اسلام با نگاهی ژرف به انسان و کمال او، تعلیم و تربیت را وسیله‌ای برای تحقق کمال انسان دانسته و همواره جنبه‌های مختلف وجود آدمی را برای سعادت او، مورد توجه و تأکید قرار داده‌است. هدف اصلی تعلیم و تربیت اسلامی، پرورش انسان و قرب الهی است که به منظور تحقق کامل استعدادهای بالقوه انسان و ریشه‌دار کردن رفتارهای دینی او انجام می‌شود. تعلیم و تربیت اسلامی، با اتصال و نزدیکی انسان به خداوند قصد دارد یک انسان متعهد و مسئولیت‌پذیر پرورش دهد (مجیدپور خویی و همکاران، ۱۳۹۸: ۱۷۰). فلسفه خلقت انسان نیز می‌تواند در همین نکته یافت شود؛ زیرا خداوند انسان را به این منظور آفریده است که او با تربیت صحیح و رشد استعدادهایش، به کمال و هدف نهایی خود برسد (صالحی و همکاران، ۱۳۹۴: ۱۸). از همین رو تربیت اسلامی را می‌توان شکوفایی و تحقق همه استعدادها جسمی، فکری، اجتماعی، عاطفی و اخلاقی دانست. این شکوفاسازی با رعایت قوانین و موازین الهی امکان‌پذیر است و به همین دلیل، در صورت عدم رعایت این قوانین و موازین، شکوفاسازی صورت نمی‌گیرد و تربیت هم به شمار نمی‌آید بر این اساس انسان تربیت شده، انسانی است که در همه ابعاد وجودی رشد کرده و شکوفا شده است (علوی، ۱۳۸۸: ۶۳).

با توجه به فطریاتی که خداوند در انسان قرار داده‌است از دیدگاه اسلام، تربیت هدایت و جهت‌دهی بشر به سوی خداوند است تا وسیله‌ای باشد برای ارتقا و تکامل بشر (شکری سرشکه، محمودی و لاجوردی، ۱۴۰۲: ۱۶۰). به عبارت دیگر، تربیت اسلامی، تربیت مطلوبی است که از جزئی‌ترین مسائل زندگی تا مسائل عمده آن را در بر می‌گیرد و کل شخصیت انسان را پوشش می‌دهد، زیرا تربیت اسلامی به معنای متخلق شدن به اخلاق الهی است که هدف بعثت تمام

پیامبران است (نوروزی و بدیعان، ۱۳۸۸، به نقل از اشرف گنجوئی و نایب‌زاده، ۱۳۹۳: ۴۶). تربیت اسلامی وضعیت مناسبی برای بروز و ظهور استعدادهای فطری آدمی ایجاد می‌کند و او را کامل‌تر و بالنده‌تر می‌سازد و در این مسیر هر زمان فرصت و امکان برای فعلیت یافتن استعدادها فراهم گردد و در رفتار تجلی یابند، آن زمان قداست و ارزش مرتبی بیشتر می‌شود (ملکی، ۱۳۸۳: ۱۰۵). یافته‌های جدید پژوهشگران نشان می‌دهد که دیگر هوش شناختی به تنهایی برای دستیابی به موفقیت کافی نیست و افراد برای کسب موفقیت‌های فردی و اجتماعی به هوش هیجانی نیازمندند تعاریف و مدل‌های زیادی در خصوص هوش هیجانی عنوان شده است. مدل هوش هیجانی دانیل گلمن، مدل مایر و سالوی، مدل دولویکس و هیگس و مدل بار-ان از این مواردند؛ به نظر برخی از صاحب‌نظران افراد در زندگی معمولی از هوش هیجانی زیاد استفاده می‌کنند بنابراین شناخت و تقویت هوش هیجانی سودمند است (جعفری و همکاران، ۱۳۹۵: ۱۷۲). السلامینی و عمران (۲۰۲۳) بر اهمیت هوش هیجانی تأکید و بیان کردند هوش هیجانی از طریق سه محور خودآگاهی و تصمیم‌گیری، همدلی و مدیریت روابط و هم‌چنین ارتباط موثر و مدیریت متعارض بر ارتقای نقش رهبری موثر است. استرتون (۲۰۲۳) معتقد است که هوش هیجانی در مدیریت اثر بخش نقش دارد و سبب می‌شود مدیران احساسات خود و کارمندانشان را درک، کنترل و مدیریت نمایند. نکته مهم این است که هوش هیجانی قابل یادگیری است و می‌توان با کسب آگاهی از هیجانات، عواطف و احساسات را بهتر درک و مدیریت شود تا تعاملاتی بهتر و پیشرفتی افزون‌تر صورت گیرد (ملک محمدی، نوری و ابن‌الشریه، ۱۳۹۴: ۶).

پیشینه پژوهش

سعیدی‌رضوانی و همکاران (۱۴۰۱)، پژوهشی با عنوان رهیافتی از الگوسازی تربیتی تا الگوپذیری از شهید سلیمانی توسط دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد انجام دادند. در این پژوهش با روش پدیدارشناسی توصیفی از ۱۵ دانشجوی پسر دانشگاه فردوسی مشهد با نمونه‌های هدفمند مصاحبه شد. نتایج نهایی نیز در هشت مضمون قرار گرفتند. مضامین کشف شده در این پژوهش در مدلی با الهام از چهار مدل حیطه عاطفی بلوم، یادگیری مشاهده‌ای بندورا، نفوذ اجتماعی ارونسون و اقسام الگوپذیری مصباح یزدی قرار گرفتند. این مضامین در پنج سطح شامل

"جذابیت سردار"، "تثبیت جذابیت"، "اراده در تغییر رفتار"، "ظهور کنش" و "کنش گزینی متعالی" قرار دارند. در سطح اول، سه مضمون "برجستگی اخلاق فردی سردار"، "برجستگی اخلاق بین فردی سردار" و "برجستگی سبک مدیریتی سردار" قرار می گیرند. در سطح دوم، دو مضمون "اثرپذیری عاطفی مخاطب" و "اثرپذیری شناختی مخاطب" وجود دارند. همچنین، دو مضمون "تلاش برای تغییر دیدگاه و رفتار" و "مطالبه گری الگوسازی از سردار" در سطح سوم قرار می گیرند. مضمون "آثار اجتماعی الگوگیری از سردار" نیز شامل دو سطح چهارم و پنجم است. در نهایت، تحلیل یافته های این پژوهش سبک زندگی و شهادت سردار در الگوسازی تربیتی برای نسل نوجوان و جوان را تأیید می کند.

جواد ارجمند و همکاران (۱۴۰۱)، با روش تحلیل محتوای کیفی، پژوهشی با هدف تبیین مؤلفه های مکتب تربیتی شهید حاج قاسم سلیمانی پرداختند. طبق یافته های پژوهش چهار مؤلفه ی عمده از مؤلفه های تربیتی مکتب شهید سلیمانی عبارتند از: مؤلفه ی دینی (توحیدمحوری، قیامت باوری، عشق به اسلام ناب محمدی، عشق ورزی به اهل بیت، شهادت طلبی)، مؤلفه ی اخلاقی و شخصیتی (تکلیف محوری، زهدمحوری، مقاومت و ایستادگی، دنیاگریزی، سخت کوشی، بصیرت مندی، عشق به کتاب و مطالعه، عقلانیت و تدبیر، سعه صدر، شجاعت) مؤلفه ی اجتماعی (پاسداری از ارزش ها، عدالت اجتماعی، دعوت به وحدت و دوری از تفرقه، اعتقاد صادقانه به نقش مردم، مردمی بودن، توجه به مقام شهدا) و مؤلفه ی سیاسی (دشمن شناسی، اعتقاد به مرکزیت و محوریت جمهوری اسلامی در جهان اسلام، ولایت مداری) هستند.

موسوی (۱۴۰۱)، تحقیقی با عنوان بازنمایی ابعاد و مؤلفه های مدیریت شهید سلیمانی به منظور دستیابی به مدل عملیاتی مدیریت اسلامی انجام داد. این تحقیق به منظور واکاوی مؤلفه های مدیریتی شهید سلیمانی با استفاده از روش کیفی مبتنی بر رویکرد نظریه داده بنیاد و با استناد به قرآن در یک روش تطبیقی انجام شده است. برای جمع آوری داده های کیفی با روش گلوله برفی و هدفمند، ۱۴ نفر از متخصصان مدیریت مورد مصاحبه قرار گرفتند. ابعاد مدیریت شهید سلیمانی در ۵ بعد: شهید سلیمانی از جنس مردم می باشد، شهید سلیمانی از ناراحتی مردم ناراحت می شود، شهید برای خدمت به مردم مشتاق و حریص می باشد، شهید سلیمانی نسبت به همه مردم رحمت

دارد، شهید سلیمانی نسبت به همکاران و ارباب رجوع رحیم می باشد جهت الگوی مدیریت عملیاتی برای مدیران ارایه گردید که در صحنه عملیاتی و کاربردی است.

سیاهپوش (۱۴۰۰)، در پژوهشی ویژگی های انسان تراز در مکتب شهید سلیمانی و نقش آن در انتظار را مورد بررسی قرار داد. هدف تحقیق، شناسایی و تبیین ویژگی های شهید سلیمانی به عنوان انسان تراز در چارچوب گفتمان انقلاب اسلامی است. این ویژگی ها عبارتند از: آرمان گرایی، معنویت و اخلاص، مجاهدت درونی و مبارزه با نفس، تدبیر و درایت، شجاعت، جمع تدبیر و شجاعت، ساده زیستی و بی پیرایگی، تلاش بی وقفه و خستگی ناپذیری، دوری از جناح گرایی و تکیه بر انقلابی گری و صبر و استقامت.

ذوالپیرانی و عسکری تپه (۱۴۰۰)، پژوهشی با عنوان مؤلفه‌های مکتب شهید سلیمانی و تحقق تمدن نوین اسلامی انجام داد. هدف این پژوهش شناسایی مهم ترین مؤلفه‌های مکتب شهید سلیمانی در جهت تحقق تمدن نوین اسلامی است. پژوهشگران به روش تحلیل موضوعی و شیوه کتابخانه‌ای برای جمع‌آوری داده‌ها اقدام کردند. طبق یافته‌ها شهید سلیمانی به عنوان الگویی متعالی از یک شخصیت تأثیرگذار دارای ویژگی‌های برجسته‌ای همسو با ارکان شکل‌گیری تمدن نوین اسلامی می‌باشد که «اخلاص» به عنوان مهم ترین ویژگی در کنار «وحدت گرایی» و «حفظ منافع ملی»، سه مؤلفه اصلی این مکتب را شامل می‌شوند.

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از بعد هدف، پژوهشی کاربردی است؛ زیرا هدف این پژوهش شناسایی مصادیقی از مؤلفه‌های هوش هیجانی در مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی است. این پژوهش از نظر روش گردآوری داده‌ها و طرح تحقیق، پژوهشی کیفی با طرح تحلیل محتوای اسنادی است، زیرا داده‌های کیفی این پژوهش از کتاب‌ها، سخنرانی‌ها، گزارش‌ها و مقالات مرتبط با سردار حاج قاسم سلیمانی است. لذا سعی شد از دل خاطرات و رخداد‌های به ثبت رسیده، ابعاد این الگو شناسایی و ارائه شود. به همین منظور متونی که در چند سال اخیر به چاپ رسیدند شناسایی شدند. از جمله: الف) ۴۵ گفتگو، خاطره، یادداشت و روایت از ۱۸۰ مورد موجود در سایت بنیاد مکتب حاج قاسم.

ب) ۲۰ کتاب منتشر شده در ارتباط با شهید حاج قاسم

ج) ۳۰ مقاله مرتبط منتشر شده در پایگاه‌های علمی.

پس از انجام تحلیل‌ها و مکتوب شدن آن‌ها، پژوهشگر با درج کد برای هر یک از منابع مورد تحلیل، به بررسی و تحلیل آن‌ها، پرداخت. به این صورت که محتوای تحلیل شده خوانده می‌شد و هر واحد معناداری که نشانگر یک ویژگی، رخداد و خاطره مرتبط با سؤال‌های پژوهش (واحد تحلیل) بود در ستون مؤلفه نوشته می‌شد. پس از مطالعه تمام محتوا و شناسایی واحدهای تحلیل، نوبت به مطالعه مجدد و دسته‌بندی آن‌ها رسید که ستون مقوله‌ها حاصل شد. این حالت رفت و برگشت برای سه بار تکرار شد تا به نتیجه قابل قبول رسید. قابل ذکر است که نمی‌توان ادعا کرد که این تحلیل استقرایی بوده‌است؛ زیرا سؤال‌های پژوهش ملاک قرار گرفتند و بیشتر قیاسی بود. پژوهشگران این طرح، سعی به رعایت اصول اخلاقی و انسانی به شرح زیر کرده‌اند. ۱) رعایت صحت مطالب: چون در این طرح، داده‌ها از متون منتشر شده بدست آمده‌است، سعی شد نهایت دقت انجام گیرد که دقیقاً کلمات و مطالبی که گویندگان و نویسندگان بیان کرده‌بودند، آورده شود و تغییری در آن‌ها داده نشود. ۲) تعیین نمونه آماری: سعی شد متونی مورد تحلیل قرار بگیرند که معتبر بوده و از منبع موثقی بیان یا منتشر شده‌بود. ۳) رعایت حقوق مؤلفان: در سراسر طرح با استفاده از استناددهی دورن متنی و ذکر منابع پایانی، سعی شد این اصل رعایت شود. ۴) گزارش نهایی تحقیق: تمام سعی مجریان طرح براین بود که گزارش نهایی براساس واقعیت‌های بدست آمده از تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده‌باشد نه نظر یا خواسته مجریان یا سفارش‌دهندگان طرح.

سؤالات پژوهش

- ۱- در مکتب حاج قاسم سلیمانی چه مصادیقی از مؤلفه «درون‌فردی» وجود دارد ؟
- ۲- در مکتب حاج قاسم سلیمانی چه مصادیقی از مؤلفه «بین‌فردی» وجود دارد ؟
- ۳- در مکتب حاج قاسم سلیمانی چه مصادیقی از مؤلفه «مدیریت تنیدگی» وجود دارد ؟
- ۴- در مکتب حاج قاسم سلیمانی چه مصادیقی از مؤلفه «سازگاری» وجود دارد ؟
- ۵- در مکتب حاج قاسم سلیمانی چه مصادیقی از مؤلفه «خلق عمومی» وجود دارد ؟

یافته‌های پژوهش

1- در مکتب حاج قاسم سلیمانی چه مصادیقی از مؤلفه «درون‌فردی» وجود دارد؟

مؤلفه درون‌فردی که توانایی اشخاص را در آگاهی از هیجان‌ها و کنترل آن‌ها مشخص می‌کند، دارای شاخص‌های خودآگاهی هیجانی (میزان آگاهی فرد از احساسات و چرا این احساس در او شکل گرفته است)، خودتنظیمی (توانایی بیان احساسات، توانایی بیان عقاید و توانایی ایستادگی در برابر حقوق خود)، خودشکوفایی (توانایی شناخت توانمندی‌های بالقوه، تلاش برای شکوفا کردنشان، کسب حداکثر رشد و استعدادها، تلاش برای داشتن بهترین عملکرد و بهتر کردن توانایی‌ها و قابلیت خود)، استقلال (توانایی خود کنترلی در تفکر، عمل و عدم وابستگی عاطفی، قابل اتکا در تصمیم‌گیری‌ها و برنامه‌های مهم، توانایی رفتار خودمختار در مقابل نیاز به حمایت و حفاظت و پرهیز از دیگران برای برآوردن نیازهای عاطفی خود) می‌باشد.

براساس نتایج تحلیل عمیق داده‌ها مشخص شد، مستندات مؤلفه درون‌فردی در ۵ مقوله و ۴۷ زیرمقوله دسته‌بندی شدند؛ که در جدول ۱ آورده شده است.

جدول ۱: نتایج تحلیل عمیق داده‌های مؤلفه درون‌فردی

مؤلفه	مقوله	زیر مقوله
درون‌فردی	خودآگاهی	مسئله خودش را با خودش حل کرده بود. زندگی، مبارزه و استقامتش برای خدا بود
		از خداوند می‌خواست که جز شهادت برایش چیزی نخواهد.
		خود را کاندیدای شهادت در راه خدا می‌دانست.
		از خانواده و یارانش می‌خواست که او را حلال کنند تا خداوند شهادت را نصیبش کند.
		عبد خالص خدا بود و اهل رازونیا با خدا.
		از دنیا استفاده می‌کرد ولی دل به دنیا نمی‌بست.
		خدا را همیشه حاضر و ناظر دانستن و نخواستن چیزی غیر از رضای خدا.
		اخلاص و توکل دو ابزاری در کوله‌پشتی‌ایم بود و هیچ وقت بیرونشان نیاوردم.
		اتصال قوی به خدا و عدم ترس و وحشت از غیر خدا
	توانمندی	صلابت و قاطعیت سردار در تصمیم‌گیری‌ها و تأثیر آن بر نیروها
		سخت‌گیر و متکبر در مقابل مستکبران عالم
		عدم ترس و وحشت از غیر خدا
		برخورد منصفانه و قاطعانه با اشرار برخورد منصفانه و قاطعانه با اشرار
		جلودار بودن شهید حاج قاسم سلیمانی و مرد عمل در میدان همچون امام خمینی (ره) و فراخواندن مردم
		سخت‌گیر و متکبر در برابر مستکبران (به طور مثال برخورد سخت‌گیرانه با جورج بوش رئیس

جمهور آمریکا)	سر سخت در میدان های نبرد	دین	دین	دین
	مرد میدان در جنگ با صهیونیست ها (حضور همیشگی در کنار سربازان)			
	توبیخ و تنبیه به جا در برخورد با نیروها (برخورد انضباطی با عملیاتی) در هنگام کار و سپس دلجویی از نیروها			
	دارای اعتماد به نفس الهی بود؛ چون منبع عزت و قدرت را خدا می دانست نه مادی و بشری ایمان و باور به مسیری که انتخاب کرده بود.			
جمهور آمریکا)	برخورد درست با مسایل دنیوی	دین	دین	دین
	سخت گیر و متکبر در مقابل مستکبران عالم			
	همیشه دشمن را حقیر می کرد			
	تزریق روح اعتماد به نفس در سخنرانی ها			
جمهور آمریکا)	مالک نفس خود در برابر مسائل مالی و ممانعت از گرفتن حق مأموریت و اضافه کاری	دین	دین	دین
	سیما و صدای دل نشین و تبسم همیشگی و گشاده رویی که حکایت از دلی آرام داشت			
	میوه وقتی می رسد باغبان باید آن را بچیند			
	برخوردار از دلی آرام و مطمئن			
جمهور آمریکا)	پیروز شدن در درون خود بر جهاد با نفس که همانا جهاد اکبر است "سرباز قاسم سلیمانی"	دین	دین	دین
	نهراسیدن از مرگ			
	عامل به اصول اصیل است جهت خودسازی			
	توجه به خودسازی بر مبنای هدف گذاری متعالی و رشد فزاینده			
جمهور آمریکا)	تکیه بر لقمه حلال و تربیت دینی	دین	دین	دین
	انسانی خلاق، دارای اطلاعات گسترده و انجام کارها طبق برنامه ریزی های مشخص			
	یک انسان هویت یافته به تمام معنا بود که توانست جایش را پیدا کند و در مناسبت های مختلف دست و پایش را گم نکرد.			
	اهمیت به مطالعه و کتاب خواندن			
جمهور آمریکا)	تحول خواهی در راستای رشد فزاینده	دین	دین	دین
	مصدق واقعی مؤمن، معلم اخلاق و یک عارف و انسان در تراز «ایمان» و «عمل صالح» مصداق واقعی مؤمن، معلم اخلاق و یک عارف و انسان در تراز «ایمان» و «عمل صالح»			
	شهید حاج قاسم سلیمانی مورد توجه انوار الهی			
	در طلب شهادت بودن، نه ریاست و قدرت و شهرت			
جمهور آمریکا)	اهمیت دادن شهید سلیمانی به نماز اول وقت حتی در کاخ رئیس جمهور روسیه	دین	دین	دین
	شهید حاج قاسم سلیمانی چهره ای شناخته شده در عرصه منطقه و بین المللی			
	پذیرش جایگاه خود در گذشته و اکنون			
	پذیرش خانواده و عشاقی بودن خود			
جمهور آمریکا)	پذیرش نقش خود به عنوان یک سرباز وطن	دین	دین	دین
	پذیرش شکل ظاهری خود			
	کنار درس و مشق، به دنبال کاری برای کسب لقمه حلال بود.			

۲- در مکتب حاج قاسم سلیمانی چه مصادیقی از مؤلفه «بین‌فردی» وجود دارد؟

شاخص‌های مؤلفه بین‌فردی عبارتند از: روابط بین‌فردی (توانایی برقراری و حفظ ارتباطات متقابل، توانایی صمیمیت با محبت و انتقال دوستی به شخص دیگر و حس همکاری در گروه اجتماعی خویش)، تعهد یا مسئولیت اجتماعی (نشان دادن خود به عنوان عنصری سازنده، مشارکت‌کننده، دارای حس همکاری در گروه خویش و دارای وجدان اجتماعی) و همدلی (توانایی شناخت هیجانات و عواطف دیگران و ایجاد حس مشترک با یکدیگر).

براساس نتایج تحلیل عمیق داده‌ها مشخص شد، مستندات مؤلفه بین‌فردی در ۳ مقوله و ۶۷ زیر مقوله دسته‌بندی شدند؛ که در جدول ۲ آورده شده است.

جدول ۲: نتایج تحلیل عمیق داده‌های مؤلفه بین فردی

	مؤلفه	مقوله	زیر مقوله
۱-۲-۳-۴-۵ ۶-۷-۸-۹-۱۰ ۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵ ۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰ ۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵ ۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰ ۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵ ۳۶-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰ ۴۱-۴۲-۴۳-۴۴-۴۵ ۴۶-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰ ۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵ ۵۶-۵۷-۵۸-۵۹-۶۰ ۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵ ۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰ ۷۱-۷۲-۷۳-۷۴-۷۵ ۷۶-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰ ۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵ ۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰ ۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵ ۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰	۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰ ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰ ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰	۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰ ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰ ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰	نگه داشتن حرمت فرماندهان دوران جنگ و افراد پایین‌تر از خود
			مشورت‌کردن در امور و کارها به ویژه مشورت با افراد منتقد
			برقراری ارتباط مناسب با همه مسئولان در هر طیف و جریان
			توجه به رشد و نیت نیروها (جایجایی آربی جی زن به تدارکات چون آن شخص قصد تقاص برادرش را داشت نه خدایی بودن در جنگ)
			برقراری ارتباط دلی با مقام معظم رهبری
			مهمان‌نوازی شهیدحاج قاسم سلیمانی در ارتباط با مسئولین
			دادن غذای خود به سربازان
			برقراری ارتباط مناسب و صمیمی با همکاران، سربازان و محافظان، همچنین نیروهای پاکستانی و افغانستانی
			افطاری دادن به فرماندهان دفاع مقدس در ماه مبارک رمضان در کرمان
			رافت توأمان با قدرت نظامی در شخصیت سردار شهید حاج قاسم سلیمانی در برخورد با نیروها
			معرفی نکردن خود هنگام خرید کاپشن برای فرزندان
			ارتباط مداوم با طبقات مختلف مردم مخصوصاً اهل سنت در ختنی‌سازی توطئه گسترده دشمن
			برخورد یکسان و محترمانه با همه مردم
			برخورد صمیمانه و گرم با پرستاران و نظامتچی بیمارستان
			تواضع، بدرقه کردن، عذرخواهی شهیدحاج قاسم سلیمانی در ارتباط با نویسنده
			برقراری ارتباط خوب و ذاتی با مردم و همه مظلومان عالم
مردم‌دوستی و برخورددار از روحیه مردمی و انسانی بالا با هر قشر از مردم و حضور و کمک در مناطق سیل‌زده، زلزله‌زده و ناامن			
محبتیوت در بین اهالی روستای خویش و شرکت در بازی‌های محلی آنان			
برخورد گرم و صمیمی با مردم و دادن یادگاری و هدیه به آنان			

جدول ۲: نتایج تحلیل عمیق داده‌های مؤلفه بین فردی

مؤلفه	مقوله	زیر مقوله		
پیشینه		ارتباط خوب و تأثیرگذار روی مردم به خصوص جوانان		
		تأکید و توصیه به لزوم جذب اذهان و قلوب مردم از هر قشری در راستای ایجاد وحدت ملی		
		ایجاد رابطه معنوی، فرهنگی و اجتماعی بین دو ملت ایران و عراق		
		برگزاری جلسه دیدار با جانبازان و ایثارگران		
		ارادت و علاقه بالا و متقابل شهید حاج قاسم سلیمانی به همزمان و نیروها		
		مصاحبت و هم‌نشینی با عرفا و اولیای دین		
		همراه بودن با محرومان و آسیب‌دیدگان اجتماعی		
		صمیمیت با نیروها و صداکردن آن‌ها با نام کوچک		
		در مخاطب شناسی بسیار فوق‌العاده بود		
		به شدت پایبند به انقلاب، پایبند به خط مبارک و نورانی امام راحل (رضوان الله علیه) و انقلابی‌گری خط قرمز او بود.		
		خدمت حاج قاسم سلیمانی به جانبازان و خانواده‌هایشان (علی‌الخصوص جانباز ناصر توبه‌ای‌ها)		
		کارگری شهید حاج قاسم سلیمانی به دلیل ادای قرض پدرش در سیزده سالگی		
		وفای به عهد با اشرار مسلح جنوب کرمان (دادن امان‌نامه و ایجاد اشتغال توسط سردار در مقابل دادن تجهیزات و سلاح توسط اشرار)		
		تأکید بر روی ایمان قلبی و عملی به آرمان‌های مقدس نظام، ولایت‌پذیری، ولایت‌مداری و تعهد به شرایع مقدس دینی		
		فراهم کردن امکانات لازم و کافی برای نیروها		
		احساس مسئولیت در قبال جان فرماندهان و نیروهایش		
		عدم اعزام سربازان کم سن و سال به جبهه در دوران دفاع مقدس		
		احساس مسئولیت شهید حاج قاسم سلیمانی در قبال حل و فصل مشکلات دوستان و همزمانش		
		کمک و خدمت به مردم سیل‌زده خوزستان		
		احساس مسئولیت در قبال مردم		
		توجه و حل مشکلات و جواب دادن به نامه‌های مردم در راستای عدالت اجتماعی		
		کمک شهید سلیمانی به اربیل در جنگ با داعش و عقب‌نشینی داعش با شنیدن نام فرمانده حاج قاسم سلیمانی		
		جوانمردی در گفتگو حضوری با قاچاقچی خطرناک سیستان و بلوچستان و دستگیری او در عملیات پیچیده دیگر		
		رعایت حقوق مردم در مکان‌های عمومی و رعایت حق‌الناس		
		جلودار بودن شهید سلیمانی و مرد عمل در میدان همچون امام خمینی (ره) و فراخواندن مردم		
		حساسیت زیاد در زمان‌بندی و با برنامه پیش‌بردن کارها		
		تأکید شهید سلیمانی به رزمندگان جهت صیانت و حفاظت از اموال افراد مناطق جنگی		
		همدلی		غیب‌پوشی
				هم‌ذات‌پنداری معماگونه معنوی و دل‌سوختگی عاشقانه میان شهید سلیمانی و مردم ایران

جدول ۲: نتایج تحلیل عمیق داده‌های مؤلفه بین فردی

مؤلفه	مقوله	زیر مقوله
		مدیریت مشارکتی و رفاقتی سردار شهید حاج قاسم سلیمانی در مراسم شادی، عزاء و ... و جویای احوال نیروهای بیمار و عیادت از آنها
		رابطه صمیمانه با خانواده سردار شهید محمد جمالی پس از به شهادت رسیدن وی
		رابطه صمیمانه با مادر شهید علی شفیعی
		ارتباط صمیمی با پدر و مادران شهدا و اعتقاد به دعای خیر مادران شهید به عنوان بدرقه راهش
		متأثر شدن بسیار زیاد از شهادت حاج عماد مغنیه و سر زدن به خانواده وی پس از شهادتش
		حاج قاسم سلیمانی پدری مهربان برای تمام خانواده‌ها به‌ویژه خانواده شهدا
		احترام قائل شدن برای خانواده شهدا و خدمت حاج قاسم سلیمانی به خانواده‌های شهدا و دست‌گیری از محرومان
		همدلی با نیروها پس از شنیدن خبر بیماری یا فوت والدین آنها
		برگزاری جلسه و سخنرانی در سوگ از دست دادن فرماندهان
		اولویت‌دادن به آسایش و رفاه نیروها نسبت به آسایش و رفاه خود
		متأثر شدن بسیار زیاد از شهادت حاج عماد مغنیه
		صحبت با سربازان دفاع مقدس در مورد دل نبستن به دنیا
		تهیه لیستی از خانواده شهدای فرماندهان و شهدای دیگر و جویای احوال آنها
		عیادت از مادر در بیمارستان به محض رسیدن از سوریه
		متأثر شدن از فوت والدین مخصوصاً مادرش
		محبت به محرومین و خرید همیشگی از مردم سر چهارراه
		همراه بودن با محرومان و آسیب‌دیدگان اجتماعی
		حضور شهید سلیمانی در مراسم جشن به مناسبت سالروز اجرای عملیات آزادسازی نیل و الزهرا
		دلسوزی و پیگیری برای بازگرداندن به راه درست، دوستی که در فتنه ۸۸ نقش داشت

3- در مکتب حاج قاسم سلیمانی چه مصادیقی از مؤلفه «مدیریت تنیدگی» وجود دارد؟

مؤلفه مدیریت تنیده شامل شاخص‌های تحمل استرس (توانایی مقاومت در برابر رویدادها و موقعیت‌های فشارزا، پشت سر گذاشتن موقعیت‌های مشکل بدون از پای درآمدن. این افراد کمتر دچار ناامیدی می‌شوند و بحران‌ها و مشکلات را بهتر می‌گذارند) و کنترل تمایلات یا تکانه (توانایی به تأخیر انداختن و مدیریت تمایلات، پذیرش و تمایلات پرخاشگرانه، خوددار بودن و کنترل خشم).

براساس نتایج تحلیل عمیق داده‌ها مشخص شد، مستندات مؤلفه مدیریت تنیدگی در ۲ مقوله و ۱۶ زیرمقوله دسته‌بندی شدند؛ که در جدول ۳ آورده شده است.

جدول ۳: نتایج تحلیل عمیق داده‌های مؤلفه مدیریت تنیده

مؤلفه	مقوله	زیر مقوله
۱. مدیریت بحران	۱.۱. مدیریت بحران	تحمل درد ترکش‌های در بدن و خوردن مسکن
		عدم آه و ناله پس از زخمی شدن و ضعف‌ها در سردار برای حفظ روحیه نیروها
		انجام کارهای فراوان و سخت و خستگی‌ناپذیری
		بی‌تابی نکردن سردار در جراحی عمیق و خون‌ریزی فراوان و احساس خفگی کردن در طی جابجایی در بیمارستان‌هایی که مملو از مجروح بود
		حضور در جبهه با دستان گچ گرفته و سه عمل در مشهد و مجروحیتی که کامل خوب نشده بود.
		تحمل همزمان سختی‌های تحصیل (در رشته علوم اجتماعی) و اشتغال (فرماندهی لشکر ثارالله)
		تحمل کم‌خوابی (۲ یا ۳ ساعته) و بی‌خوابی‌های شبانه سردار در حوادث پیش‌رو
		با وجود احتیاجات مالی نگرفتن حق مأموریت و اضافه‌کاری نگرفت حتی وقتی ناگهانی هزینه به حسابش ریختند آن‌ها را بازگرداند و واریزکننده را مؤاخذه کرد
		تحمل شرایط سخت جسمانی و روانی نظامی مانند نکلدن پوتین‌ها در ۲۲ روز مداوم و مشاهده شهیدشدن یاران
		مدیریت و کنترل هیجانات و حزن و ماتمشی پس از شهادت فرماندهان و نیروهایش در جلوی دیدگانش برای حفظ روحیه باقی‌مانده لشکر
۲. مدیریت عملیات	۲.۱. مدیریت عملیات	مدیریت همزمان رأفت و قدرت نظامی در زندگی
		شنیدن خبر فوت پدر در نزدیکی عملیات
		مدیریت مسائل مختلف جنگ با ایستادگی و پایداری زیاد
		خونسردی و نه‌راسیدن از مرگ هنگام باران گلوله‌های کاتیوشا و توپ‌های دوربرد و خمپاره
		۶۰
		تبدیل تهدیدها به فرصت‌ها
		به جا آوردن نماز شکر هنگام پیروزی در عملیات‌ها

۴- در مکتب حاج قاسم سلیمانی چه مصادیقی از مؤلفه «سازگاری» وجود دارد ؟

مؤلفه سازگاری شامل شاخص‌های مشکل‌گشایی یا حل مسئله (توانایی شناسایی و تعریف مشکلات، داشتن کفایت و انگیزه برای مقابله مؤثر با آن، تعیین راه حل‌های مختلف مسئله، تصمیم‌گیری و اجرای یکی از راه حل‌ها)، آزمون واقعیت یا واقع‌گرایی (سنجش میزان انطباق بین

آنچه فرد تجربه کرده و آنچه واقعا وجود دارد، تلاش برای فهم امور به طور صحیح و تجربه رویدادها آن گونه که واقعا هستند بدون خیال پردازی) و انعطاف پذیری (توانایی منطبق ساختن عواطف افکار و رفتار با موقعیت‌ها و شرایط دائماً حال تغییر و قادر به واکنش بدون تعصب نسبت به ایده‌های جهت گیری‌ها) است.

براساس نتایج تحلیل عمیق داده‌ها مشخص شد، مستندات مؤلفه سازگاری در ۳ مقوله و ۵۰ زیرمقوله دسته‌بندی شدند؛ که در جدول ۴ آورده شده است.

جدول ۴: نتایج تحلیل عمیق داده‌های مؤلفه سازگاری

مؤلفه	مقوله	زیر مقوله
سازگاری	مشکلات گشایی (حل مسئله)	حل مشکل غیبت مصدومان جنگی به صورت داوطلبانه و شخصی
		حمایت و مراقبت از همزمان و حساسیت در مشکل گشایی از آنها
		واسط خیر شدن در آوردن جانبازان ۷۰ درصد به سفر زیارتی کربلا
		انجام کل کارهای جانباز قطع نخاعی در دو روز اول هر سال و بردن او به طبیعت و تفریح
		دادن قرض پدر با کارکردن دور از خانواده در زمان نوجوانی
		برای تخلیه کردن شهر شخصا وارد عمل شد و نیروها با دیدن او تلاش بیشتری برای حل این مشکل کردند
		خدمت به مردم در شهرها و روستاها و دایر کردن پست‌های امداد و بهداری و به کارگماردن مردم همان منطقه
		تدبیر سردار برای بازپس‌گیری سربازان نیرو انتظامی از دست اشرار بدون خونریزی بچه‌ها
		بیرون راندن درگیری با قاچاقچیان مواد مخدر به خارج مرزها و ایجاد سد برای قاچاقچیان
		ایده ایجاد حشد الشعبی به نورمالکی و مهدی ابومهندس برای مقابله با داعش
		استعداد دیپلماتیک در مشاوره برای ایجاد حرکات درست جبهه مقاومت سران کشورها
		استعداد دیپلماتیک شهید حاج قاسم سلیمانی و جذب سران کشورهای خارجی به خود از جمله روسیه، عراق، لبنان، افغانستان و ترکیه
		ایجاد تغییر و تحول در سپاه و گروه‌های مقاومت و شرایط اجتماعی و سیاسی
		حل مسئله نخست‌وزیری خضرا با حضور مستقیم سردار و تعجب سفیر آمریکا از عدم شناسایی سردار در این منطقه توسط نیروهای نظامی آمریکا
		حل مشکل ناامنی در جنوب کرمان با تأثیرگذاری و مذهبی کردن یکی از شرورترین اشرار که کسی نتوانسته بود او را بگیرد و تهیه خانه و زندگی برای او
		حضور مستقیم و مخفیانه در خط مقدم و منطقه دشمن برای کسب اطلاعات خاص
		جذب سرباز فراری‌ها و جوانان عشایر و اشرار به خدمت سربازی با مزیت خدمت در منطقه خود دریافت حقوق و دریافت گواهی پایان خدمت برای استخدام در کارهای دولتی یا نظامی
		بسته نگه داشتن تنگه با فریب دشمن (قراردادن تمام ماشین‌ها در یک ستون و حرکت آنها با چراغ روشن به سمت دشمن به عنوان رسیدن نیرو کمکی تازه نفس فراوان)

جدول ۴: نتایج تحلیل عمیق داده‌های مؤلفه سازگاری

مؤلفه	مقوله	زیر مقوله
آراء و افکار (واقع گرایی)	مقوله	ایده حفر تونل با بیش از ۳۶۰ رابعا کیلومتر
		مدیریت اقتناع‌کننده در حل مسائل منطقه مثلا قانع کردن روسیه برای ورود به مسئله سوریه که باعث بهت و حیرت عده‌ای شد
		یادآوری الگوها و صحنه‌های ویژه دوران دفاع مقدس برای یاران مدافع حرم
		فعالیت‌های شهیدحاج قاسم سلیمانی در راستای منافع دنیوی مردم
		امر به معروف با مهربانی (تذکر تأثیرگذار در رابطه با حجاب خانم مهماندار در هواپیما)
		شناسایی نیروهای مستعد
		اشتغال‌زایی و درآمدزایی شهیدحاج قاسم سلیمانی برای افراد مناطق جنگی
		همراهی طولانی مدت با سید حسن نصرالله و فراهم کردن امکانات و تجهیزات در زمان درگیری
		تسلیح و تجهیز سران طوایف مناطق شرقی کشور و بازگرداندن امنیت به این منطقه
		طراحی تدبیرها و تاکتیک‌های ناب نظامی در مناطق مختلف (مثل ارتفاعات کمرسرخ و غرب منطقه عاصی) برای رسیدن به دستاوردهای مهم
		طرح کباب دنبه و نوشابه و پرتاب بطرهاي خالی به سمت عراقی‌ها برای فتح خاکریز عراقی
	مقوله	تصمیم عقلانی و منطقی جهت اعزام سربازان برای انجام عملیات
		برای سردار حفظ و مراقبت از نیروها مقدم بر شهداتشان بود
		توجه و قدردان نیرو انسانی به عنوان ثروت اصلی سازمان (نیرو خیلی خوب مثل جان است) یعنی نمی‌خواست به هیچ وجه نیروی خیلی خوب را از دست بدهد
		برگزاری جلسه با حضور رزمندگان جنگ برای بیان خاطرات و واقعیت جنگ و (سردار) خواستار انتشار خاطرات آگاهی‌دهی به مردم بود و در خصوص این کتب نظرش را به اسیر و صاحب کتاب می‌داد
		دور اندیشی سردار برای ساخت صحن عتبات متناسب با جمعیتی که روزی میلیونی می‌شود.
		دور اندیشی و پیش دستی سردار قبل از دشمن در خصوص مناطق مهم بادیه شام یعنی مرز عراق و سوریه؛ منطقه مرزی جنوب عراق و بوکمال در شمال عراق
		مدیریت بیا نه مدیریت برو یعنی ابتدا خودش می‌رفت بعد ما را دعوت می‌کرد و می‌گفت: اگر من ندوم نیروهایم راه نمی‌روند
		یکی از اصول جاذبه و دافعه شهید سلیمانی، عقلانیت همراه با تعبد ایشان بود
		تأکید شهیدحاج قاسم سلیمانی به رزمندگان جهت صیانت و حفاظت از اموال افراد مناطق جنگی
		گیلان یک نعمت الهی و افتخار ایران و برگ زرین و زنده و زیبایی از ایران اسلامی از نظر شهید حاج قاسم سلیمانی

جدول ۴: نتایج تحلیل عمیق داده‌های مؤلفه سازگاری

مؤلفه	مقوله	زیر مقوله
انعطاف پذیری		بساز بودن در کمبود امکانات و رفاهیات ساده با نیروها
		شناخت و بصیرت نسبت به دشمنان و توطئه‌های آنان
		دادن فرصت به افراد برای بازگشت به مسیر
		دستور حفظ جز ۳۰ قرآن به جای تنبیه بی‌نظمی و بی‌ادبی نیرو در مراسم دینی مهم
		شخصیت فراجناحی و فراحزبی بودن سردار
		ایجاد همگرایی بین افراد با سلاقی مختلف فکری
		چندبعدی بودن (نظامی، دینی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی)
		توجه و وقت گذاشتن برای جنبه‌های مختلف زندگی مثل مسئولیت فردی-اجتماعی، ورزش، مطالعه، خانواده شهدا، جانبازان، نیروها، مشکلات ناگهان و بحران‌ها
		در نظر گرفتن تشویقی و هدایا برای نیروها
		سازماندهی و کارکردن با جریان‌ات مختلف در کشورهای دیگر
		فرصت دادن به دولت عراق جهت پرداخت بدهی انرژی برق

۵- در مکتب حاج قاسم سلیمانی چه مصادیقی از مؤلفه «خلق عمومی» وجود دارد؟

مؤلفه خلق عمومی شامل شاخص‌های خوش‌بینی (توانایی نگاه کردن به نیمه روشن‌تر زندگی، امید به زندگی و داشتن رویکردی مثبت به زندگی روزمره) و نشاط یا شادمانی (لذت بردن از خود و دیگران، شاد بودن، رضایت از خود و لذت از زندگی، داشتن احساس خوب در محیط کار و در اوقات فراغت) است.

براساس نتایج تحلیل عمیق داده‌ها مشخص شد، مستندات مؤلفه خلق عمومی در ۲ مقوله و ۲۴ زیرمقوله دسته‌بندی شدند؛ که در جدول ۵ آورده شده است.

جدول ۵: نتایج تحلیل عمیق داده‌های مؤلفه خلق عمومی

مؤلفه	مقوله	زیر مقوله
روحیه و انگیزه	روحیه و انگیزه	تبسم و گشاده‌رویی همیشگی سردار آرام بخش بود
		انرژی بخش بودن سردار و قریب صدقه رفتن با زبان شیرین "فدات شوم" سردار
		رسم ایستادن دم در برای خوش‌آمدگویی به افرادی که برای شرکت در مراسم دینی به خانه سردار می‌آمدند
		کسب رضایت از نیروها و به دست آوردن دل آن‌ها (تلفنی یا حضوری) پس از بحث و توییحی که به خاطر کوتاهی انجام دادن در همان ۲۴ ساعت که اتفاق افتاده بود
		به وقت خود با نیروها شوخی می‌کرد و صمیمی بود
		رضایت همراه سردار از او و غیظه خوردن دیگران به همراه سردار
		در اوج قدرت، با مردم محلی بسیار ساده و قدیمی صحبت می‌کرد

استعانت و یاری از خداوند متعال	شهادت طلبی		
ایمان و باور راسخ به مسیری که انتخاب کرده بود			
ابزار مهم "توکل" را از ابتدا تا الان (چهل سال) در کوله‌پشتی‌اش نگه‌داشت و هیچ وقت بیرونشان نیاورد			
اعتماد جدی و حقیقی به وعده‌های الهی			
توکل مطلق بر خداوند رمز شجاعت و موفقیت سردار بود			
شکر و سپاس از خداوند به خاطر نعمت‌های معنوی اسلام و قرآن و امامت			
شکر و سپاس از خداوند به خاطر همنشینی با رزمندگان به عنوان بهترین بندگان			
اعتقاد به توسل (مخصوصاً حضرت زهرا (س)) و اجابت آن در شرایط سخت جنگ			
نمود عینی تزریق روح اعتماد به نفس و امید در سخنرانی‌های سردار			
اعتقاد شهید حاج قاسم سلیمانی به دعای خیر آهوها در حقیقت			
سردار به زیردست‌هایش خیلی باور داشت			
اولویت داشتن بُعد معنوی و اعتقادی شهید حاج قاسم سلیمانی به بُعد نظامی‌اش			
مانوس بودن شهید حاج قاسم سلیمانی با قرآن، مسجد و روحانیت و اهل بیت (ع)			
مانوس بودن شهید حاج قاسم سلیمانی به شهادت در راه خدا			
ایجاد روحیه بالای معنوی برای رزمندگان در حال انجام عملیات‌های سخت			
چشم امید افراد مناطق جنگی عراقی مثل ابوغریبی اهل تسنن به شهید حاج قاسم سلیمانی			
اعتقاد به غیب و شهود			

در مطالعات جوادی‌ارجمند و همکاران (۱۴۰۱) مؤلفه‌ی دینی (توحیدمحوری، قیامت‌باوری، عشق به اسلام ناب محمدی، عشق‌ورزی به اهل‌بیت، شهادت‌طلبی)، برجستگی اخلاق فردی سردار از سطوح جذابیت سردار در پژوهش سعیدی‌رضوانی و همکاران (۱۴۰۱)، ولایت‌مداری، خدامحوری و جهاد در راه خدا به مثابه اضلاع ترسیم‌کننده یک مثلث مکتب حاج قاسم در تحقیق اشرفی (۱۴۰۱)، الگوی فردی-انسانی در پژوهش نوروزی و همکاران (۱۴۰۱) به مهارت درون‌فردی اشاره دارند. علاوه بر این، تقوا در مطالعات رجبی (۱۳۹۹) و کیانی و همکاران (۱۳۹۹) با مقوله خودتنظیمی؛ نگرش معنوی و بصیرت دینی (ریزانه و باقریان، ۱۴۰۱: ۵۶)، معنوی و ارزشی و شهادت‌طلبی از بعد سرمایه فرهنگی و بصیرت‌دینی از بعد سرمایه هویتی (طاهری‌گودرزی و ساری، ۱۴۰۱: ۴۲۷) و آرمان‌گرایی و معنویت و اخلاص (سیاهپوش، ۱۴۰۰: ۱۸۰) با مقوله خودشکوفایی و تعادل هویتی سردار سلیمانی (محمدی‌سیرت، ۱۴۰۲: ۱۲۵) با مقوله استقلال از نمونه مطالعات همسو با این پژوهش هستند.

مؤلفه‌ی اجتماعی (پاسداری از ارزش‌ها، عدالت اجتماعی، دعوت به وحدت و دوری از تفرقه، اعتقاد صادقانه به نقش مردم، مردمی بودن، توجه به مقام شهدا) پژوهش جوادی‌ارجمند و همکاران (۱۴۰۱)؛ برجستگی اخلاق بین‌فردی سردار در پژوهش سعیدی‌رضوانی و همکاران (۱۴۰۱)، الگوی اجتماعی-انسانی نوروبی و همکاران (۱۴۰۱)؛ اقدام و عمل‌گرایی، تکلیف‌محوری و وظیفه‌گرایی پژوهش غریبان‌روزبهرانی و شیخ‌حسینی (۱۴۰۱)؛ مؤلفه‌های تعهد اخلاقی، مسئولیت‌پذیری و فضای خیرخواهی از بعد سرمایه و همدلی و همدردی از بعد تعاملی طاهری‌گودرزی و ساری (۱۴۰۱) همسو با این پژوهش در مؤلفه مهارت بین‌فردی می‌باشد.

تدبیر در پژوهش‌های رجبی (۱۳۹۹) و سیاهپوش (۱۴۰۰) با مقوله مشکل‌گشایی؛ عقلانیت معطوف به ارزش و نگاه راهبردی در پژوهش چراغی‌کوتیانی (۱۴۰۰) با مقوله واقع‌گرایی و وحدت‌گرایی در تحقیقات ذوالپیرانی و عسکری‌تپه (۱۴۰۰) و جلیلیان (۱۳۹۹) و شخصیت جامع الاطراف داشتن در پژوهش پهلوان‌شریف و کاظمی‌شورئی (۱۳۹۹) که به مقوله انعطاف‌پذیری اشاره دارند از جمله مطالعات همسو با مقوله‌های مؤلفه سازگاری هستند.

مدیریت عواطف و احساسات حاصل از تحقیق چراغی‌کوتیانی (۱۴۰۰) و تلاش بی‌وقفه و خستگی‌ناپذیری حاصل از پژوهش سیاهپوش (۱۴۰۰) همسو با مؤلفه مدیریت تنیده می‌باشند.

در یافته‌های پژوهشگران همسو با مؤلفه خلق عمومی مواردی چون ایمان و توکل و باور به تعالی مسیر و ارادت و تمسک به اهل بیت (علیهم‌السلام) برای سردار سلیمانی ذکر شده‌است (غریبان‌روزبهرانی و شیخ‌حسینی، ۱۴۰۱: ۳۱۹؛ طاهری‌گودرزی و ساری، ۱۴۰۱: ۴۲۶)؛ همچنین درویشی و همکاران (۱۳۹۹) بعد اخلاقی-رفتاری را یکی از معیارهای سه بعد انتصاب فرماندهان بر اساس مکتب سردار سلیمانی عنوان کردند.

نتیجه‌گیری

تعلیم و تربیت در هر جامعه، چشم‌اندازی از افکار، آموزه‌ها، آرمان و اعمال پیش‌رو آن سرزمین است و قله‌ها و اهداف جامعه را در افق دید همه قرار می‌دهد و از آن جایی که لازمه پیشرفت و ترقی در علم و عمل و تحقق سعادت انسان، وجود یک نظام تربیتی صحیح و متناسب با ویژگی‌های جسمانی، شناختی، روانی، فردی، اجتماعی، دینی و اخلاقی انسان است، تعلیم و تربیت

اسلامی در کنار معارف و آموزه‌ها، افرادی را به عنوان الگو پیش رو بشریت قرار می‌دهد تا با تدبیر و تفکر در احوالات و افکار آن‌ها، زمینه مناسبی برای الگوپذیری و تقلید خردمندانه با هدف دستیابی سعادت دنیوی و اخروی را فراهم آورد.

این پژوهش با هدف شناسایی مصادیقی از مؤلفه‌های هوش هیجانی از رفتار و منش سردار حاج قاسم سلیمانی را جهت الگوبرداری بازگو می‌کند این مؤلفه‌ها در زمینه هوش درون‌فردی شامل "اهل رازونیا با خدا، اخلاص، اتصال قوی به خدا و عدم ترس و وحشت از غیرخدا، سخت‌گیر و متکبر در مقابل مستکبران عالم، برخورد منصفانه و قاطعانه با اشرار بر خورد منصفانه و قاطعانه با اشرار، توبیخ و تنبیه به‌جا در برخورد با نیروها، اهمیت به مطالعه و کتاب خواندن، تحول‌خواهی در راستای رشد فزاینده، در طلب شهادت بودن نه ریاست و قدرت و شهرت، پذیرش خانواده و عشایری بودن خود و پذیرش شکل ظاهری خود"؛ در زمینه هوش بین‌فردی شامل "مشورت کردن در امور و کارها به ویژه مشورت با افراد منتقد، برقراری ارتباط مناسب با همه مسئولان در هر طیف و جریان، برقراری ارتباط دلی با مقام معظم رهبری، برخورد صمیمانه و گرم با پرستاران و نظامتچی بیمارستان، ارتباط خوب و تأثیرگذار روی مردم به خصوص جوانان، مصاحبت و هم‌نشینی با عرفا و اولیای دین، صمیمیت با نیروها و صداکردن آن‌ها با نام کوچک، احساس مسئولیت در قبال جان فرماندهان و نیروهایش، احساس مسئولیت در قبال مردم، عیب‌پوشی، رابطه صمیمانه با مادر شهید علی شفیعی، همدلی با نیروها پس از شنیدن خبر بیماری یا فوت والدین آن‌ها، برگزاری جلسه و سخنرانی در سوگ از دست دادن فرماندهان، اولویت دادن به آسایش و رفاه نیروها نسبت به آسایش و رفاه خود و همراه بودن با محرومان و آسیب‌دیدگان اجتماعی"؛ در زمینه مدیریت تنیده شامل "تحمل درد ترکش‌ها در بدن، بی‌تابی نکردن سردار در جراحی عمیق، تحمل کم‌خوابی، تحمل شرایط سخت جسمانی و روانی نظامی، مدیریت و کنترل هیجانات و حزن، مدیریت همزمان رأفت و قدرت نظامی در زندگی، مدیریت مسائل مختلف جنگ با ایستادگی و پایداری زیاد و خونسردی و نه‌راسیدن از مرگ هنگام باران گلوله‌های کاتیوشا و توپ‌های دوربرد و خمپاره ۶۰"؛ در زمینه سازگاری شامل "حضور مستقیم و مخفیانه در خط مقدم، جذب سرباز فراری‌ها و جوانان عشایر و اشرار، به خدمت سربازی، ایده حفر تونل،

مدیریت اقناع کننده در حل مسائل منطقه، امر به معروف با مهربانی، تصمیم عقلانی و منطقی، طراحی تدبیرها و تاکتیک‌های ناب نظامی، دور اندیشی سردار، عقلانیت همراه با تعبد، فراجناحی و فراحزبی بودن سردار، ایجاد همگرایی بین افراد، چندبعدی بودن و فرصت دادن به دولت عراق" و در مؤلفه خلق عمومی شامل "تبسم و گشاده‌رویی، استعانت و یاری از خداوند متعال، ایمان و باور راسخ به مسیر، توکل، اعتماد جدی و حقیقی به وعده‌های الهی، اعتقاد به توسل، روح اعتماد به نفس و امید و اعتقاد به غیب و شهود" می باشد. با توجه به اینکه این مصادیق نظری نیستند بلکه دقیقاً عینی هستند و رفتارهایی هستند که در شرایط سخت جنگ یا صلح کشور، توسط شهید انتخاب و انجام شده‌اند پس باز هم قابل انجام هستند نه مثل بعضی از راهکارها که قابلیت اجرایی ندارند. بنابراین، می‌توان براساس این مصادیق، در رسانه‌های جمعی، کتاب‌های درسی و غیره به-طور غیرمستقیم، مؤلفه‌های هوش هیجانی را آموزش داد.

قدردانی

در اینجا لازم است از پژوهشکده مکتب حاج قاسم وابسته به دانشگاه شهیدباهنر کرمان جهت حمایت مالی از طرحی که این مقاله بخشی از آن است؛ قدردانی کرد.

فهرست منابع

قرآن کریم.

- احمدی احمد، (۱۳۸۴)، اصول و روش‌های تربیت در اسلام، ناشر: دانشگاه اصفهان.
- اشرفی اکبر، (۱۴۰۱)، جایگاه ولایت در مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی، *مشرق موعود*، ۱۶ (۶۱)، ۲۰۱-۲۳۶.
- باقری‌دولت‌آبادی علی، (۱۴۰۰)، انقلاب اسلامی و مکتب‌سازی: نمونه موردی مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی، *فصلنامه علمی مطالعات دفاع مقدس*، ۷ (۴)، ۵۰-۲۷.
- پهلوان‌شریف محمدامین، کاظمی‌شورئی محمدحسین، (۱۳۹۹)، تبیین الگوی شایستگی مدیران جهادی تمدن‌ساز (مورد مطالعه: شهید قاسم سلیمانی)، *مدیریت اسلامی*، ۲۸ (۴)، ۱۶۸-۱۴۱.
- جعفری آزاده، بانکی‌پور امیرحسین، طبائیان سیده‌راضیه، (۱۳۹۵)، بررسی مؤلفه‌های سازگاری مدل هوش هیجانی بار-ان و روش‌های پرورش آن در سنت و سیره امام علی (علیه‌السلام)، *تحقیقات بنیادین علوم انسانی*، شماره پیاپی ۴، صص ۱۷۱-۱۹۶.
- جلیلیان حسین، (۱۳۹۹)، الگوی تفکر راهبردی مدیران جهادی بر اساس وصیت‌نامه الهی سیاسی شهید قاسم سلیمانی، *مدیریت اسلامی*، ۲۸ (۴)، ۱۱۱-۹۳.
- جوادی‌ارجمند فاطمه، (۱۴۰۱)، تبیین مؤلفه‌های مکتب تربیتی شهید حاج قاسم سلیمانی. به راهنمایی: احمد سلحشوری، دانشگاه علامه طباطبائی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی.
- چراغ چشم عباس، (۱۳۸۶)، آسیب‌شناسی تربیت دینی در مدارس، *فصلنامه کتاب نقد*، ۴۲ (۴۲)، ۱۶۸-۱۵۵.
- چراغی‌کوتیانی اسماعیل، (۱۴۰۰)، شاخصه‌های جامعه‌شناختی انتظار راهبردی در مکتب شهید سلیمانی، *جامعه مهدوی*، ۲ (شماره ۱ (پیاپی ۳))، ۱۱۵-۱۴۵.
- حبیبی مدینه، (۱۳۹۹)، بررسی تأثیر هوش سازمانیو هوش هیجانی بر عملکرد شغلی کارکنان آموزش و پرورش مشکین شهر، به راهنمایی: عزیز پورمهدی کنده، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشکین شهر، دانشکده ادبیات.
- خانی علی، محمدی حمیدرضا، (۱۳۹۹)، بازشناسی مؤلفه‌های مکتب شهید سلیمانی مبتنی بر بیانات امام خامنه‌ای مد ظله العالی، *مطالعات راهبردی بسیج*، ۲۳ (۸۶)، ۳۷-۵.
- خدیوی اسدالله، نامور رسول، سلیمانزاده اسماعیل، (۱۴۰۱)، رویکرد نظری به فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی. *پژوهش‌های فلسفی*، ۱۶ (۴۰)، ۱۹۶-۲۰۷.
- درویشی صیاد، بختیاری لطفعلی، افراسیابی علی، (۱۳۹۹). معیارهای انتصاب فرماندهان و مدیران انتظامی در آموزه‌های مکتب شهید سلیمانی، *نظارت و بازرسی*، ۱۴ (۵۳)، ۸۱-۱۰۰.

- رجبی محمد، (۱۳۹۹)، شاخصه‌های مکتب شهید سلیمانی در اندیشه آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، بصیرت و تربیت اسلامی، ۱۷ (۵۵)، ۵۶-۳۱.
- ریزانه جلال، باقرزاده رضا، (۱۴۰۱)، بررسی مدل برندسازی شخصی در مکتب شهید سلیمانی، جامعه مهدوی، ۳ (شماره ۱ (پیاپی ۵))، ۲۹-۸۶.
- رئیزی‌وانانی حسین، اسلامی‌تنها علی‌اصغر، (۱۴۰۲)، تحول معنای علم و تأثیر آن بر حذف تربیت دینی از نظام آموزش عمومی کشور، فصلنامه علمی تربیت اسلامی، ۱۸ (۴۳).
- ژیان فاطمه، رفعت محسن، (۱۳۹۹)، تحلیل نقش و الگوی مخاطب‌شناسی در اتخاذ شیوه‌های تربیتی بر مبنای آموزه‌های نهج‌البلاغه، فصلنامه پژوهش‌نامه نهج‌البلاغه، ۸ (۳۰)، ۷۷-۵۷.
- سعیدی‌رضوانی محمود، غلامی فاطمه، محبی محمدمهدی، (۱۴۰۰)، رهیافتی از الگوسازی تربیتی تا الگوپذیری از شهید سلیمانی ازسوی دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد، دو فصلنامه علمی علوم تربیتی ازدیدگاه اسلام، ۹ (۱۷)، ۲۶۴-۲۳۳.
- سیاهپوش امیر، (۱۴۰۰)، ویژگی‌های انسان تراز در مکتب شهید سلیمانی و نقش آن در انتظار، جامعه مهدوی، ۲ (شماره ۲ (پیاپی ۴))، ۱۲۷-۱۸۸.
- شریفی‌درآمدی پرویز، (۱۳۸۶)، آموزش و پرورش عاطفی-اجتماعی و نقش هوش هیجانی، فصلنامه تعلیم و تربیت، ۲۳ (۲ (پیاپی ۹۰))، ۳۱-۷.
- شکری‌سرشکه شهلا، محمودی ابوالفضل، لاجوردی فاطمه، (۱۴۰۲)، دیدگاه تربیت امام علی (ع) (ارائه مدل مفهومی)، نشریه پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی، ۵۸ (۳۱)، ۱۸۳-۱۵۹.
- صالحی اکبر، مرادی امیر، فیروزی اسماعیل، (۱۳۹۳)، نگاهی جامع به تعلیم و تربیت اسلامی از دیدگاه شهید مرتضی مطهری با تأکید بر اصول، اهداف و روشهای تربیتی، نشریه پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی، ۲۲ (۲۵).
- صمدی، معصومه (۱۴۰۱)، راهکارهای هویت بخشی تربیت دینی دانش آموزان در نظام تربیت رسمی و عمومی، پاسداری فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۲ (۲۵)، ۲۲۵-۲۵۴.
- طاهری‌طاهری‌گودرزی حجت، ساری مرضیه، (۱۴۰۱)، طراحی مدل سرمایه اجتماعی مبتنی بر مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی، مجله مدیریت سرمایه اجتماعی، ۹ (۳)، ۴۰۷-۴۳۳.
- علوی سیدحمیدرضا، (۱۳۸۸)، بررسی تطبیقی تربیت دینی در اسلام و مسیحیت، اسلام و پژوهش‌های تربیتی اسلام، ۱ (۲)، ۶۱-۸۴.
- غرسبان‌غرسبان‌روزبهرانی مرتضی، شیخ حسینی مختار، (۱۴۰۱)، مبانی و شاخصه‌های سیاسی انتظار راهبردی در مکتب شهید سلیمانی، مشرق موعود، ۱۶ (۶۱)، ۲۷۷-۳۲۲.

- قاسمی ذوالپیرانی رضوان، عسکری تپه فهیمه، (۱۴۰۰)، مؤلفه‌های مکتب شهید سلیمانی و تحقق تمدن نوین اسلامی، **مطالعات دولت پژوهی در جمهوری اسلامی ایران**، ۷(۴)، ۳۷ - ۶۰.
- قاسمی قلعه‌بهمن محمود، (۱۴۰۱)، مقایسه تطبیقی مکتب امام خمینی و مکتب شهید سلیمانی در دستگاه معرفتی حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای (مدظله العالی)، **فصلنامه علمی-پژوهشی مهدویت**، ۱۶(۶۱)، ۲۷۵-۲۳۷.
- کریم‌زاد حامد، (۱۴۰۱)، مبانی هستی‌شناختی تعلیم و تربیت با تأکید بر مبانی فلسفی علامه مصباح یزدی، **ماهنامه معرفت**، ۱۳(۱۰)، ۲۷-۳۸.
- کیانی خدیجه، نجفی زمریدیان سمیه، شمخانی مریم، (۱۳۹۹)، الگوی سبک زندگی شهید قاسم سلیمانی در عرصه دین‌داری و سیاست، **دومین همایش ملی ادبیات مقاومت با محوریت شهید عالی‌مقام سپهبد قاسم مجیدپورخوئی محمد، محبی علی، ایمانی نائینی محسن**، (۱۳۹۸)، تبیین اهداف تربیت اسلامی نوجوانان با رویکرد مسئولیت‌پذیری، **نشریه پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی**، ۲۷(۴۵)، ۱۶۹-۱۹۴.
- محمدی‌سیرت حسین، (۱۴۰۲)، تطور و تکامل مفهوم ناسیونالیسم در هویت ایرانی؛ از آغاز سده سیزدهم تا شهادت شهید سلیمانی، **مطالعات ملی**، ۲۴(۱ (پیاپی ۹۳))، ۱۰۹-۱۲۸.
- ملک‌محمدی محسن، نوری حسنعلی، ابن‌الشریه میلاد، (۱۳۹۴)، هوش هیجانی، ابعاد، ویژگی‌ها و مدل‌های آن: کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های نوین در مدیریت، اقتصاد و حسابداری.
- نصرت‌پناه سیاوش، ندایی هاشم، امیری میترا، (۱۳۹۶)، اصول تعلیم و تربیت از دیدگاه مقام معظم رهبری در مأموریت‌های تربیتی سپاه، **نشریه پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی**، ۲۵(۳۶)، ۳۱-۵۲.
- نوروزی خلیل، رنجبر هادی، اسعدی محمد، آماده حسین، (۱۴۰۱)، فهم جوهره ارتباطات انسانی-الهی در سبک فرماندهی سپهبد شهید قاسم سلیمانی، **مطالعات راهبردی بسیج**، ۲۵(۹۴)، ۳۹-۷۳.
- Alsalmi, B. M. K., & Omrane, A. (2023). The effects of emotional intelligence on leadership effectiveness (A prospective case study of three industrial companies in Iraq). **Journal of Positive Psychology and Wellbeing**, 988-1006.
- Saini, S., & Saha, A. (2023). A correlation study on grit, emotional intelligence on leadership preference among college students.
- Stretton, G. (2023). The Role of Emotional Intelligence in Effective Management. **Kuwait Journal of Management in Information Technology**, 1(1).

